

Шишка І.В.

*кандидат медичних наук, доцент,
Класичний приватний університет*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-294-7-18>

ЗМІСТ ТА РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ «КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»

Протягом 2017-2020 років, тобто на перших етапах реалізації медичної реформи було запроваджено ключові процеси і реєстри існування інформаційного середовища системи охорони здоров'я: забезпечення укладення електронних декларацій із сімейними лікарями, виписка електронних рецептів за програмою «Доступні ліки» та електронних направлень, ведення електронної медичної картки, формування ринку виробників програмного забезпечення для доступу до центральної бази даних електронної системи охорони здоров'я та підтримки кінцевих користувачів у медичних закладах. Проте, станом на 2020 рік залишалось багато невирішених питань, серед яких: доступ пацієнта до управління власними медичними даними, якість, безпечність і доступність електронних медичних послуг, відсутність загальнодержавного стратегічного бачення розвитку та застосування електронної системи охорони здоров'я (ЕСОЗ), недостатність ресурсного забезпечення, відсутність узгодженого плану розвитку функціональних компонентів електронної системи охорони здоров'я, паралельне застосування паперових та електронних форм, які часто суперечать одна одній.

З метою усунення вищезазначених недоліків Кабінетом Міністрів України 28 грудня 2020 року було схвалено «Концепцію розвитку електронної охорони здоров'я» [1], яка передбачає реалізацію заходів за чотирма напрямками: нормативно-правове забезпечення розвитку е-здоров'я, організаційно-управлінське та технічне забезпечення, ресурсне забезпечення, забезпечення якості, безпечності та доступності медичних послуг у системі е-здоров'я (рис. 1). Термін реалізації Концепції було встановлено на період до 2025 року з розмежуванням на два етапи.

Рис. 1. Напрями реалізації «Концепції розвитку електронної охорони здоров'я»

Джерело: складено автором на основі [1]

Протягом 2020-2022 років Концепцією було передбачено: розроблення та затвердження плану заходів; удосконалення законодавства; розвиток та удосконалення системи і механізмів управління е-здоров'я; реалізація політики безпеки і захисту інформації та персональних даних; аналіз і вдосконалення чинних інформаційно-комунікаційних систем і реєстрів у сфері охорони здоров'я; поетапний перехід від паперових облікових форм до електронних медичних записів; визначення вимог до розроблення сервісів; розвиток інструментів для продовження реформи фінансування системи охорони здоров'я; забезпечення сумісності та взаємодії центральної бази даних з іншими інформаційно-комунікаційними системами; формування єдиного медичного інформаційного простору; використання передових міжнародних медичних та інформаційних стандартів; упровадження протоколів обміну інформацією у сфері охорони здоров'я; інформатизація медичних закладів, розвиток інформаційної культури, цифрової грамотності, кібербезпеки і кібергігієни медичних працівників і пацієнтів; забезпечення стабільної ресурсної підтримки е-здоров'я; забезпечення прозорості та публічної доступності узагальнених даних щодо розвитку системи електронної охорони здоров'я; широке залучення громадян до використання е-здоров'я; забезпечення інтеграції до світового медичного інформаційного простору.

На період 2023-2025 років було визначено такі завдання: забезпечення розвитку е-здоров'я і поглиблення інформаційної взаємодії між інформаційно-комунікаційними системами в Україні; підтримка стандартизації, технічного регулювання електронних медичних інформаційних систем; посилений розвиток систем підтримки клінічних рішень, персоналізованої медицини, телемедицини, систем для обробки великих даних, штучного інтелекту; повна інтеграція вимог концептуально-референтної рамки цифрових компетентностей медичних працівників до професійних стандартів; продовження інтеграції до світового медичного інформаційного простору [1].

У результаті дослідження фахівцями Агенції місцевого економічного розвитку Яворівщини стану системи e-Health в Україні у квітні 2022 року, проведеного в межах проекту «Синергія електронного здоров'я та цифрових навичок у Грузії, Молдові та Україні: шлях до підвищення стійкості громадянських суспільств Східного партнерства у кризові часи» [2], який

реалізується за підтримки Європейського Союзу в рамках регрантингової схеми Форуму громадянського суспільства Східного партнерства, було визначено:

- достатність нормативно-правового регулювання електронної системи охорони здоров'я;

- наявність спеціальних органів для регулювання та розвитку системи електронної охорони здоров'я та достатнє окреслення їх повноважень;

- наявність відносно розвиненої системи електронної охорони здоров'я та інфраструктури, що відповідає поточному етапу розвитку системи;

- спроможність системи забезпечувати користувачам і пацієнтам доступ до сервісів і інструментів для надання та отримання базових медичних послуг, незважаючи на існуючі технічні та регламентні недоліки.

Серед недоліків у звіті зазначено:

- необхідність подальшого вдосконалення нормативно-правової і стратегічної бази для телемедицини, мобільної медицини, нововведень для єдиного персонального електронного кабінету пацієнта в ЕСОЗ, електронної медичної картки в ЕСОЗ;

- необхідність оновлення відповідно до європейських стандартів законодавства та механізмів у сфері захисту персональних даних пацієнтів;

- необхідність інтенсифікації дій щодо упровадження стандартів у функціонуванні ЕСОЗ відповідно до практик ЄС;

- відсутність чітко визначеної політики та окремих механізмів підтримки інновацій в галузі ЕСОЗ для розробки і інтеграції нових технологій;

- відсутність механізмів для підвищення рівня компетентностей громадян для користування e-Health;

- наявність технічних і регламентних недоліків системи щодо забезпечення доступу до сервісів і інструментів надання та отримання базових медичних послуг [2, с. 4].

Таким чином, цілі «Концепції розвитку електронної охорони здоров'я» [1], що були визначені на період 2020-2022 років, досягнуті не були.

Література:

1. Про схвалення Концепції розвитку електронної охорони здоров'я: розпорядження Кабінету Міністрів України; Концепція від 28.12.2020